

Posudek diplomové práce

Diplomant: Mgr. Štefan Grešo

Název práce: Právní úprava silnic a cest v Československu od roku 1918 do roku 1992

Konzultant: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Diplomová práce studenta závěrečného ročníku Fakulty právnické ZČU v Plzni Štefana Greša se zařadila mezi skupinu diplomových prací, které jsou na Katedře právních dějin věnovány dějinám daného právního institutu. Diplomant se ve své práci věnuje právní úpravě silnic a cest v Československu ve sledovaném období.

Na úvod je nutno poznamenat, že autor se až napodruhé zhostil svého úkolu vcelku již dobře, předložená diplomová práce přináší čtenáři jisté novinky ve srovnání s předchozí předloženou diplomovou prací. Autor zde však pouze mírně reagoval na připomínky své konzultantky i oponenta.

Jak již bylo řečeno, právní úprava silnic může zahrnovat velmi široké souvislosti zmíněného předmětu zkoumání. Může jít o výstavbu silnic, jejich údržbu, o vlastnické a uživatelské, resp. provozní otázky a s nimi související další a jiné problémy. Toto se čtenář dovídá již po otevření prvních stránek úvodu předložené kvalifikační práce.

Diplomová práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do šesti kapitol. Práce je psaná ve slovenském jazyce, což je dle studijních předpisů přípustné.

V úvodu, resp. v kapitole první, se autor vyhnul zřejmě záměrně stanovení obvyklého cíle, kterého chtěl autor ve své práci dosáhnout. Je uveden opět až v závěru práce. Diplomant zde v reakci na kritiku jeho předešlé práce zařadil podrobnější informace o budování a provozu na silnicích před rokem 1918, a to chronologicky, jelikož cca od poloviny 18. století za trvání monarchie není tato tematika veřejnosti příliš známá. V kapitole druhé se diplomant zaměřil na význam vojenského mapování pro další rozvoj silnic a cest a v kapitole třetí osvětlil čtenáři druhy pozemních komunikací a cest. Velmi krátkou kapitolu čtvrtou věnoval historickému vývoji a regulaci jízdy vpravo na území Československa, zde je na škodu, že se autor nevěnoval

konkrétnímu rozboru příslušné právní normy. K zavedení jízdy vpravo „v přiměřeně vhodné době“ se signatářské státy včetně Československa zavázaly v rámci dodatku k Pařížské úmluvě v roce 1926. V roce 1931 Československo přislíbilo, že změnu zavede do pěti let. Bylo o ní však rozhodnuto teprve Opatřením Stálého výboru Národního shromáždění č. 275/1938 Sb. ze dne 10. listopadu 1938. Účinnost tohoto ustanovení byla stanovena na 1. května 1939.

V kapitole páté diplomové práce se autor snažil nastínit vývoj právní regulace silniční dopravy, zejména tedy právních předpisů ve 20. století, a to chronologicky. Samostatné právní předpisy týkající se silniční dopravy začaly být pravidelně vydávány až koncem 19. století. Po přelomu století právní úpravu regulovala nařízení č. 156/1905 Sb. a 81/1910 Sb. Jedná se o nařízení, kterým se diplomant opět v této práci nevěnoval konkrétněji, neboť upravovala komplexně jak náležitosti týkající se vozidel, tak i udílení jízdní licence, která má obdobu i v dnešní právní úpravě a to řidičský průkaz. Konzultantka postrádá opět také informaci např. o mezinárodní smlouvě z r. 1909, která představuje základ pro další konference o silniční dopravě konané v průběhu celého 20. století. Mezinárodní smlouvy byly důležité také z toho pohledu, že na přijatých ustanoveních se shodly smluvní státy a pak je transformovaly do svých právních řádů. Díky tomu se regulace silniční dopravy vyvíjela v Evropě podobným směrem a například tím bylo dostáno závazku zavedení jednotného dopravního značení, což se ovšem nedá říct o jednotném směru provozu. Pro obě poválečná období je charakteristický určitý úpadek v silniční dopravě, ale i zhoršení hospodářské situace, kvůli čemuž byly vydávány restriktivní předpisy, jako například ten z r. 1919 o zákazu jízdy soukromými osobními automobily. Taková opatření byla nezbytná, neboť po určité stabilizaci hospodářství mohli být vydány pokrokové předpisy jako např. zákon o silničním fondu, díky němuž byla rozšířena a zkvalitněna silniční síť u nás. V 50. letech 20. století a vydáním zákona č. 56/1950 Sb. o provozu na veřejných silnicích byl v naší legislativě nastolen trend časté novelizace právních předpisů. Bylo vydáváno velké množství vyhlášek, především o pravidlech silničního provozu. Vyhlášky často měnily dělení řidičských oprávnění do skupin nebo také různé technické požadavky na vozidla. V tomto období bylo přijato hodně mezinárodních smluv, které souvisely se silniční dopravou často i nepřímo, avšak díky tomu zde nezůstal téměř žádný prostor, na který by nebylo zákonem pamatováno. Současná právní úprava doplňovaná o evropská nařízení a směrnice je opět roztržena do relativně velkého množství zákonných a podzákonných předpisů. Konzultantka v této části opět postrádá podrobné analýzy uvedených norem viz výše. I současnému zákonu č. 111/1994 Sb. o silniční dopravě, který za svých 20 let existence prodělal více než 20 novelizací, měl autor věnovat pro komparaci se současnou platnou právní úpravou svoji

pozornost a např. posléze měl provést komparaci se slovenskou právní úpravou pro oživení předložené kvalifikační práce.

Následující kapitola šestá je věnovaná stavbě silnic a cest, kde autor uvádí přehled stavebních předpisů, které se týkají např. zřizování silnic a cest, otázku vyvlastňování, stavby silnic a cest a další. Je na škodu, že autor neuvedl žádné příklady z praxe, žádnou judikaturu. Poslední část práce je zaměřena na správu silnic a cest, která by si z věcného hlediska zasloužila mnohem více pozornosti, na ni by mohla např. navázat kapitola věnovaná organizaci státní správy a územní samosprávy z pohledu zvoleného tématu. Konzultantka např. také postrádá kapitolu o rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu, která je velmi bohatá, např. z oblasti užívání silnic.

Závěr obsahuje shrnutí celé diplomové práce a také cizojazyčné resumé. Konzultantka postrádá cizojazyčnou literaturu, a to zejména německé provenience. V seznamu literatury nejsou uvedeny příslušné kvalifikační práce, které autor použil a v textu na ně autor opět neodkazuje. Neodkazuje ani na svoji kvalifikační práci. Předložená diplomová práce má většinou popisný charakter.

Diplomová práce prošla kontrolou plagiátorství v systému Thesis. Shoda v systému Thesis byla vyhodnocena ve výši 82%, ale jedná se o shodu s autorovou již původně předloženou a neobhájenou diplomovou prací.

I přes výše uvedené připomínky doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji jako dobrou, avšak dle obhajoby.

Otázka při obhajobě:

1. Od kdy je používán termín silniční právo, vysvětlete
2. Význam vojenského mapování pro současné bádání
3. Věková omezení v případě řídičských průkazů v historickém vývoji a souvislostech

V Plzni dne 30.12. 2022

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.